

INIMESE ARENG

Sünnieelne areng	EOSTUMIS-PERIOOD	EMBRÜONAAR-PERIOOD	LOOTEPERIOOD			
	2 nädalat alates viljastumise hetkest	3.-8. nädal peale viljastumist	9. nädalast sünnini			
	Umbes 36 tundi pärast viljastamist hakkab viljastatud munarakk ehk sügoot jagunema.	Hakkavad kujunema KNS, süda ja kehaosad, käed, jalad, silmad, kõrvad.	Embrüol on olemas kõik organid ja kehaosad, mis hakkavad kasvama ja arenema.			
Füüsiline ja motoorne areng				ESIMENE ELUAASTA 1-12 kuud	VÄIKELAPSEIGA Sünnist 2. eluaasta lõpuni	KOOLIEELIKUIGA 2.-6. eluaasta
				Intensiivne areng ja kasvamine. Laps kasvab u. 25 cm ja kaal kolmekordistub. Laps hakkab käima. Füüsiline ja motoorne areng paneb aluse tunnetuslikuks ja sotsiaalseks arenguks.	Motoorne käitumine esimestel elukuudel piiratud. Ümbritsevat uuritakse käte ja jalgade abiga. 6. elukuust suudab laps roomata, millele järgneb käimine ja jookmine.	Paraneb liigutuste koordineerimine, see võimaldab sooritada keerulisemaid tegevusi.
Närvisüsteemi areng, tunnetuslik areng					SENSOMOTOORNE staadium Sünnist 2. eluaasta lõpuni	OPERATSIOONIEELNE staadium 3.-7. eluaastani
					Õpitakse keskkonda tundma ja sellega toime tulema peamiselt meelte ja liigutuste kaudu.	Objektide ja nähtuste selgitamiseks kasutatakse sümboleid. Iseloomulik enesekesksus.
Psühho-sotsiaalne areng				USALDUS VÕI USALDAMATUS 1-12 kuud	AUTONOOMIA või KAHTLEMINE JA HÄBI 1.-3. eluaasta	INITSIAATIIV või SÜÜ 4.-5. aastane
				Laps õpib aru saama, kas ümbritsevat maailma võib usaldada.	Eakohaste ülesannete lahendamine arendab lapse iseseisvust. Oluline on lapse kiitmine.	Kasvab ettevõtlikkus. Laps hakkab katsetama ja vanematele küsimusi esitama.

KOOLIIGA 6.-11. eluaastani	PUBERTEET ehk MURDEIGA 11.-16. eluaastani		VARANE TÄISKASVANUIGA 20-40-aastaselt	KESKMINE TÄISKASVANUIGA 40-60-aastaselt	HILINE TÄISKASVANUIGA 60-aastaselt ja vanemalt
Liigutusoskus ja koordinatsioonitäheneb. Selgeks saab kirjutamine.	Tüdrukute kehaline areng kiireneb varem kui poistel. Kujunevad teised sugutunnused. Saavutatakse suguküpsus.		Füüsiliste võimete kõrgtase	Füüsilise tegevuse tase hakkab langema, organismisisesed muutused, menopaus.	Sagenevad kroonilised haigused. Vananemisprotsessid ilmnevad kõikides elundites.
KONKREETSETE OPERATSIOONIDE st. 7.-12. eluaastani	FORMAALSETE OPERATSIOONIDE st. 12. eluaastast edasi		FLÜIIDNE intelligentsus 20.-30. eluaastad	KRISTALLISEERUNUD intelligentsus üle 30-aastased	VANURIIGA üle 70-aastased
Laps oskab oluliste tunnuste põhjal järeldusi ning pöörata sündmuste käiku mõtteliselt tagasi. Mõistetakse inimeste erinevusi.	Kujuneb abstraktne ja loogiline mõtlemine. Tullakse toime oletuslike lahenduskäikudega.		Liigutuste kiirus, mälu ja üldistusvõime kõrgtasemel	Hariduse ja igapäevaelu kaudu omandatud. Võime leida seoseid, oskus analüüsida ja lahendada probleeme.	Võib esineda vaimse võimekuse langust. Oluline vaimseid võimeid pidevalt kasutada.
EDUKUS või ALAVÄÄRSUS 6.-11. eluaasta	IDENTSUS või ROLLIÄHMASUS Varane noorukiiga	INTIIMSUS või ISOLATSIOON Hiline noorukiiga	GENERATIIVSUS või STAGNATSIOON Täiskasvanuiga		TERVIKLIKKUS või MEELEHEIDE Hiline täiskasvanuiga
Ülekaalus vaimsed tegevused. Julgustamised ja kiitmisel arendavad töökust ja ettevõtlikust.	Saavutatakse füüsiline küpsus. Saadakse iseseisvaks. Otsitakse vastust küsimusele "Kes ma olen".	Oluline luua teise inimesega lähedusside.	Järgmise põlvkonna kasvatamine ja juhendamine.		Elul on olnud tähendus, rahulolu iseenda ja tehtuga.